

EESTI ORIENTEERUMINE 2030

Eesti Orienteerumisliidu eestvedamisel koostatud arengukava eesmärk on orienteerumise arendamine kõige populaarsemaks aastaringselt harrastatavaks ja kõigile sobivaks seikluslikkusel põhinevaks spordialaks. Strateegias kirjeldatud eesmärgid hõlmavad kõiki seotud spordialasid, sh orienteerumisjooks, rattaorienteerumine, suusaorienteerumine, täpsusorienteerumine, rogain jt.

I. TULEVIKUPIILT 2030

ORIENTEERUMISE KANDEPIND

REGULAARSELT TEGELEB ORIENTEERUMISEGA 1% EESTI ELANIKKONNAST.

Aastaks 2030 on oluliselt tõusnud teadlikkus orienteerumise kui eluks vajaliku oskuse tähtsusest. Iga üldhariduskooli lõpetanud noor on orienteerumisega tuttav ning teab, et ala harrastamine pakub tervislikke liikumisvõimalusi ja aitab kaardilugemise oskuse toel hakkama saada nii loodus- kui ka linnakeskkonnas.

PÄEVAKUTE STARDIKORDADE ARV AASTAS ÜLETAB 100 000 PIIRI.

Orienteerumise tuntuse kasvu alustaladeks on harrastamisvõimaluste laienemine ja suurem nähtavus üle Eesti. Lisaks avaldab mõju inimeste huvi looduslähedase eluviisi ja looduses liikumise vastu, inimeste elurütmiga hästi haakuvate linna- ja pargiorienteerumise võimaluste kasv ning kaardilugemisel põhinevate seikluslike harrastuste populaarsus.

EESTI OMA ORIENTEERUMISE TIPPVÕISTLUS ON OODATUD SPORDI-, KULTUURI- JA MEEDIASÜNDMUS.

Orienteerumise tippvõistlustel on kindel koht telemeedias. Järjest uuenevad tehnoloogilised lahendused muudavad võistlustele kaasaelamise paeluvaks.

NOORTESPORT

IGA KLUBI JUURES TEGUTSEB NOORTE TREENINGRÜHM.

Spordiala selgrooks on aktiivsed klubid, millest suur osa panustab võistluste ja päevakute korraldamisesse. Üha enam on mõjule pääsenud ala unikaalne omadus kaasata harrastajaid kogu elukaare ulatuses, lastest täiskasvanute, eakate ja peredeni.

ELLU ON RAKENDUNUD KOOLIDELE SUUNATUD PROGRAMM.

Programmi kaudu jõuab laste, õpetajate ning lapsevanemateni võimalus ala harrastamist proovida. Programmil on oma võistluste sari ja meediaväljund. Koolid teadvustavad, et lisaks sportlikule tegevusele pakub orienteerumine mitmekülgseid võimalusi erinevate õppeainete paremaks omandamiseks.

TIPPSPORT

EESTIL ON ORIENTEERUMISJOOKSU MAAILMAMEISTER.

Parematel sportlastel on võimalus pürgida koondisesse, mida teenindab treeneritest ja oma ala spetsialistidest koosnev professionaalne taustameeskond. Koondise liidrid on avalikkuses tuntud orienteerumise eestkõnelejad. Orienteerumise rahastamine avalikest allikatest on võrdsel tasemel olümpiaaladega.

II. STRATEEGILISED EESMÄRGID JA MÕÕDIKUD

1. ORIENTEERUMISE KANDEPIND EESTIS SUURENEB

- 1.1. Orienteerumisega tegeleb 1% Eesti elanikkonnast
- 1.2. Päevakutel tehakse aastas 100 000 stardikorda
- 1.3. Eestis tegutseb 50 aktiivset orienteerumisklubi

2. NOORTE ORIENTEERUJATE ARENGUKS ON LOODUD VAJALIKUD TINGIMUSED

- 2.1. Käivitunud on koolide kaasamise programm
- 2.2. Igas maakonnas tegutseb vähemalt üks noorterühm

3. EESTI ON RAHVUSVAHELISTEL TIITLIVÕISTLUSTEL KONKURENTSIVÕIMELINE

- 3.1. Eesti koondisesse kuulub orienteerumisjooksu maailmameister, EM 2020 medalist
- 3.2. Orienteerumisjooksu koondisele on tagatud treenerite toimkond ja tugiteenused

Arengukava eesmärgid on seatud aastaks 2030. Strateegia tegevuskava ja finantsplaan on koostatud aastateks 2019-2023 ning see viiakse ellu Eesti Orienteerumisiidu (EOL) liikmete, juhatuse ja alaliidu kontori koostöös.

III. EESTI ORIENTEERUMISE HETKEOLUKORD

	Spordiala tänased tugevused	Spordiala tänased nõrkused
Ühised väärtused	Selged ja ühiselt aktsepteeritud alusväärtused, nt aukartus looduse ees ja selle hoidmine, vabatahtliku panuse väärtustamine.	Suhtlemises esineb erimeelsusi, mis on tingitud erinevatest nägemustest ala arendamisel (konservatiivsem vaade vs uuendusi pooldav).
Orienteerumise kuvand	Üle 2600 inimest ühendav orienteerujate kogukond on intelligentne ja sõbralik ning seob omavahel erinevaid põlvkondi.	Tippspordi osa pole nähtav. Koondiste baastingimused vajavad parandamist. Ettekujutus alast on kitsas ning laiemaid alaga kaasnevaid võimalusi valdavalt ei teata.
Ala arendamise võimekus	EOL on hästi toimiv organisatsioon, sh suutlikkus lahendada keerukaid ühekordseid ülesandeid (tippvõistluste korraldamine). Klubide tase ja võimekus varieerub, leidub nii tugevamaid kui nõrgemaid. Orienteerumiseks sobivate kaartidega on kaetud ca 10% Eesti territooriumist.	Vabatahtlik panustamine on oluline väärtus, kuid arengute toetamiseks on vajalik ka süsteemsem tugi ala kesksmaks koordineerimiseks, mida hetkel napib. Klubid sõltuvad sageli ühest inimesest, loobumised toovad kaasa tühimikud. Suutlikkus klubisid koolitada on väike. Koostöö militaar- ja kaitsevaldkonnaga pole olnud piisavalt süsteemne ja laiapõhjaline.
Talentide arendamine	Rahvusvahelisi võistlustulemusi saab lugeda heaks. Eestil on väga heal tasemel esindatus korralduse poolel (IOF-i president on eestlane, lisaks tunnustatud nõustajad ja võistluste korraldajad).	Noorte seas napib soovi orienteerumist tiptasemel harrastada. Treenerite koolitus ja arendamine on võrdlemisi kehvas seisus. Suure läbilöögivõimega ja karismaatilist tipporianteerujat pole Eestist seni sirgunud.
Ressursid	Kalenderplaani tasu on andnud jooksvaks tegevuseks vajalikku stabiilsust ja kindlust.	Projektkirjutamise ja erinevate fondide kaasamise võimekus on napp. Sponsorite turul on ala positsioon ja nähtavus nõrk.

	Väliskeskkonnast tulenevad võimalused	Väliskeskkonnast tulenevad ohud
Suured ühiskondlikud trendid	Looduslähedase eluviisi populaarsus ja terviseteadlikkus laiemalt on tõusvas trendis. Kaardilugemise oskuse tähtsus on selgitatav.	Virtuaalmaailma tähtsuse suurenemine tõstab küll sporditehnoloogia võimekust, kuid muudab samas osa elanikkonnast füüsiliselt passiivseks.
Regionaalsed ja demograafilised arengud	Linnastumine, mis on linnas toimuvate päevakute kontekstis positiivne trend.	Linnastumine on ala regionaalse kandepinna mõistes ka negatiivne trend, lisaks üldine rahvastiku vananemine.
Konkurents vabale ajale	Vabas õhu tehtava spordi populaarsus kasvab. Märkimisväärne on ka huvi seikluslikkuse ja võistluslikkuse vastu.	Napib osalemis- ja katsetamisjulgust. Pärsib hirm metsa või muu keskkonna ees. Mõjutada võib ka keeruline ligipääs, sest võistluspaik võib asuda linnakeskkonnast eemal ((isikliku sõiduauto vm transpordivõimaluse puudumine või lihtsalt madal motivatsioon rajani jõuda).
Majanduslikud faktorid	Ala on seostatav mitmete valdkondadega, kus tegutsevad toetusfondid (nt keskkond, haridus, lõimumine).	Olümpiaaladele keskenduv toetuste süsteem ei toeta ala arenguid, ala panust liikumisharrastusse ei väärtustata piisavalt.
Valitsemise ja õigusega seotud faktorid	Rahvatervise strateegiates on EOL-i ettepanekutega valdavalt arvestatud. Kaks ala tippportlast on Kaitseväge palgal. Hea strateegiline koostöö ja ühised huvid RMK-ga.	Järjest enam maastikke läheb eraomandusse, osad tööstusaladeks (nt karjäärideks). Suur osa sobivaid maastikke on looduskaitsealad. Ametkondade teadlikkus kohati nõrk (keskkonnahoid).
Innovatsiooni ja tehnoloogiaga seonduv	Kiire internet ja GPS tehnoloogiad toetavad ala arengut. Võistlus- ja osalusteave liigub üha kiiremini. Arenevad ka kaardistamise tehnoloogiad.	Digirakendused pole kaasa aidanud kaardilugemisoskuse paranemisele.

IV. OLULISEMAD TEGEVUSSUUNAD

Strateegiline eesmärk 1: ORIENTEERUMISE KANDEPIND EESTIS SUURENEB	
Tegevussuunad	Soovitud tulemused
1.1. Orienteerumise laiem tutvustamine kaasates kogukondi ja loodust väärtustavaid organisatsioone.	Orienteerumine on üle Eesti järjest rohkem tuntud, seda nii tipporienteerujate tegevuse, regulaarselt toimuvate ürituste kui ka erinevate koostööprojektide toel.
1.2. Klubitegevuse arendamine ning harrastus- ja võistlusvõimaluste taseme tõstmine.	Valminud on kirjeldus sammudest, mille tulemusena harrastaja klubiga liitub, suureneb klubide võimekus pakkuda algõpet. Järjest kasvab klubidesse kuuluvate harrastajate arv ja osakaal. Kokku on lepitud päevakute ja võistluste korraldusstandardid.
1.3. Koostöö era- ja vabasektoriga.	Suureneb erinevate spordialade harrastajate päevakutel osalemine. Tiheneb koostöö firmaspordiga, sh firmapäevakute ja SportID tüüpi keskkondade kaudu.
1.4. Koostöö avaliku sektoriga.	Suureneb Kaitseväge, Kaitseliidu ja PPA osalemine päevakutel. Jätkub koostöö RMK ja Keskkonnaametiga.
1.5. Veebi- ja digiarenduste väljatöötamine.	Käivitub uus EOL veeb, ala harrastamist ja arengut toetavad erinevad nutirakendused.
1.6. Rahvusvaheline koostöö.	Igal aastal toimub vähemalt üks väliseksperptide osalusega infopäev või koolitus. Suureneb Eesti roll IOF-i komisjonides, samuti lisandub erinevate alade <i>Event Adviser</i> taseme eksperte.
1.7. Iga-aastase Eestis toimuva hooaja tippündmuse väljatöötamine.	Eestis toimub uus või uuendatud formaadiga võistlus, mille eesmärgiks on ala võimalikult laiapõhjaline ja atraktiivne tutvustamine.

1.8. EOL organisatsiooni ja teenuste arendamine.	Koostatud on ülevaade erinevatest täiendavatest rahastusallikatest. Alaliidu tegevus professionaliseerub ja laieneb.
Strateegiline eesmärk 2: NOORTE ORIENTEERUJATE ARENGUKS ON LOODUD VAJALIKUD TINGIMUSED	
Tegevussuunad	Soovitud tulemused
2.1. Koolidele ja lasteaedadele suunatud programmi koostamine ja elluviimine.	Koolides ja lasteaedades toimuvad orienteerumist tutvustavad tegevused, mille eesmärgiks on näidata ala haakumist mitmete õppeainete ja – eesmärkidega.
2.2. Noortetöö arendamine klubides.	Suurenenud on noortega tegelemise osatähtsus ja noortetreeningute regionaalne kättesaadavus. Klubidel on ülevaade võimalikest noortetöoga seotud rahastusallikatest. Tihenenud on koostöö noorkotkaste, kodutütarde jt noorteorganisatsioonidega.
2.3. Noortekoondiste arendamine (sh juuniorid).	Vajalike eeldustega noortele toimuvad ühistreeningud. Koondise juures on lisaks peatreenerile ametis abitreener, Audentese SG-s õpib 8-9 sportlast, kes on oma vanuseklassi koondise koosseisus.
Strateegiline eesmärk 3: EESTI ON RAHVUSVAHELISTEL TIITLIVÕISTLUSTEL KONKURENTSIVÕIMELINE	
Tegevussuunad	Soovitud tulemused
3.1. Treenerite koolitamine.	Kasvab ligipääs erialastele koolitustele, sh suureneb orienteerumise taustaga inimeste roll kehakultuuri õpetamisel. Senisest enam töötatakse iseseisva õppe materjalidega. Läbi on analüüsitud orienteerumistreeneri võimalik töömudel (sh tasustamine).
3.2. Orienteerumisjooksu koondise baasrahastuse suurendamine.	Koondise rahastamisel kasvab eratoetuse ja kalenderplaani tasudest laekuva tulu osakaal.
3.3. Täiskasvanute A-koondistele tugiteenuste tagamine.	Koondistele on tagatud vajalikud tugiteenused (sh füsioterapeut, toitlustus, spordiarst, psühholoog,

	määrdeees, rattamehhaanik). Kasvab tugiteenuste pakkumise võimekus võistlustel.
3.4. Orienteerumisjooksu koondise arendamine.	Ühiselt koos harjutav koondis koondab parimaid ja võidab EM 2020 medali. Loodava Team Estonia koosseisu jõuab 2-3 orienteerujat.

Arengukava on koostatud Eesti Orienteerumislidu juhatuse eestvedamisel koostöös liikmetega ja kinnitatud alaliidu üldkogu poolt. Vähemalt kord aastas annab alaliidu juhatus ülevaate strateegia eesmärkide täitmisest. Vahekokkuvõtted annavad ühtlasi võimaluse arengukava vajadusel täpsustada või muuta. Lisaks võimaldab arengukava ülesehitus rakendada nn rulluvat ajaperioodi, mis tähendab, et ühe aasta möödudes saab praeguse tegevuskava perioodi ühe aasta võrra pikendada (tekib tegevuskava aastateks 2020-2024). Sellisel viisil ei kaota arengukava oma aktuaalsust ka tänaste olude või hinnangute muutudes.

Arengukavale on lisatud tegevuskava aastateks 2019-2023, kus on kirjeldatud olulisemate tegevuste täpsem sisu, tähtaeg ning vastutajad. Lisaks kuulub strateegia juurde sama perioodi finantsplaan kulude ja tulude prognoosiga.